— Ту, мабуть,— каже старший з панів,— мав скриватися славний опришок Довбуш, що то довгий час був пострахом Косівщини. Гуцули оповідають, буцім в цій горі ховав він свої скарби, добуті грабунком. У них він героєм.

— Гарні в них герої! — засміявся злобно молодий панич з тонкою шиєю і блідим лицем.— Та вони всі мають вигляд опришків, і я не відважився б хоч би з отсим малим пускатись сюди сам ніччю.

— Ах! Ті русини справді ні історії, ні літератури не мають! — запищала ніжна панночка, глумливо підносячи губи.— Такі опришки, як Довбуш, такі варвари, як козаки,— це їх богатирі, а такий хлоп Шевченко у них найбільший поет. Куди їм рівнятися з нами! Ми маємо цілі легіони славних вождів, що. проливали кров за відродження вітчини, сотки ще славніших письменників і других артистів, що здобули собі світову славу.

— Я помітила,— відізвалася старша пані,— що ті гуцули дуже лакомі на гроші. Ось вчора за кілька склянок молока /там в долині казала собі якась жінка добре заплатити.

— О! Вони здирають нас де можуть! — перебив панич, а ще як знають, що мусиш заплатити, бо нігде нічого не дістанеш, хоч гинь. А були ви коли в їх хатах? Бруд по коліна, нікуди й ступити. Цього не доводилось мені бачити між нашим простим народом!

— Що ти рівняєш цих до наших!— з негодованням закликала знову панна.

— Це, звичайно, ще дикий, зовсім не культурний нарід, і таким через своє лінивство повік остане...

Данило сидить осторонь і слухає...

"Таке слабе, а таке лихе на язик,— думає,— одною рукою —"швирнув би-м її там вниз, кісточок не позбирала б! Пек ти! — спльовує, що така гадка прийшла йому до голови.— Ще би марою страшила наших людей по ночах. Отак лишити їх тут, а самому стрибнути в бік села, най шукають дороги, коли такі мудрі! Та ні! Наймився, треба довести: сказали б, що гуцул зрадливий. Чи правда все воно, що ці ось на нас наговорили? — зітхає хлопець.— Не знаю, де мені і знати неписьменному. Коби був учився, то відрубав би їм не так! Та йому, сердезі, годі було вчитися, коли вдома нужда,ще й татові колода в лісі ноги поломила, змалку вже треба було на хліб робити. Та, мабуть, не всі такі дурні, як він, таж з їх села вчаться хлопці в школах ген аж у Чернівцях. Гуцули ще не вся Русь!

Пани відпочили, встають до дальшої дороги.

"Ади! Які відважні,— глядить на них з погордою Данило,— знать вони лиш на язики такі герої! Великий хлопець, а боїться ногу поставити з таких-то слабодухів виростають їх богатирі..."

Пани починають співати. Прегарний вид розікрився на синій Черемош і ланцюги околичних гір.

— Що за чудова країна!— чути голоси одушевлення. З полонин понеслася пісня вівчаря. Чужинці слухають в задумі тужливих звуків, що лунають горами.

— Гарна пісня!— хвалять.— Лиш така сумна... "Як наша доля",— думає Данило і гордим зором поводить ч довкола, немов пишається красою своєї землі.

— Ах!— скрикнула панночка, що стояла край дебрі, де бистрий гірський потік шумів по камінцях. Її капелюшок: упав якось вниз і котився по стінах прогалини. Та ось миттю, відкинувши топірець, збігав

уже гуцулик в долину, і заки пани очуняли з тривоги, стояв при них з капелюхом у руці, неначе й нічого не було.

— Зух хлопець! Спустився в таке пекло! — дивувався панич, поглядаючи в яр, в котрім шуміло і клекотіло, як у справдішній чортівській печері.

Малий хлопчина показував вітцеві топірець Данила.

— Містерно вироблена штука!— став старший пан обзирати вирізки.

— Чи то ти робив, хлопче?

— Я сам,— відказав Данило.— У мене вдома ще два кращі. Та це простенькі всі. Коби ви побачили, які топірці і пістолі вирізує старий Мардас, є на що подивитися!

— То межи вами правдиві артисти,— говорять пани, а хлопчина не попускає з рук гарної сокирки.

— А чи не продав би ти нам цього топірця?— поспитав старший пан. — Заплатимо тобі добре,— і простягнув срібний ринський гуцуликові.

— Топірець візьміть собі даром, покажете тим панам у місті, най знають, що і гуцули не такі дурні, як вони думають. А ось вам гроші, котрі ви дали передше,— говорив, витрясаючи з череса срібняки.— Не візьму їх від тих, що зневажають мій нарід.